

Hogyan lehet ecset nélkül festeni? – Lángfestés

A tevékenység rövid leírása: Különböző sók lángfestésének megfigyelése.

Cél: A tanuló önállóan tudjon egyszerű kísérleteket elvégezni, megfigyeléseit pontos szavakkal rögzíteni. Szociális kompetencia, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

Tantervi kapcsolódás: Anyagok és tulajdonságaik; Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás

Tantárgyi kapcsolódás: matematika, természettudomány, magyar nyelv

Megismerési módszer: megfigyelés, leírás, összehasonlítás

Anyag, eszköz: Sók: kalcium-klorid (CaCl_2), nátrium-klorid (NaCl), stroncium-klorid (SrCl_2), lítium-klorid (LiCl), bárium-klorid (BaCl_2); metil-alkohol vagy etanol; gyufa; csoportonként: 5 db óraüveg

Időigény: 45 perc

A TEVÉKENYSÉG MENETE

1. A tanulók csoportokat alakítanak.
2. Balesetvédelmi tájékoztató keretében felhívjuk a tanulók figyelmét a legfontosabb szabályokra.
3. A tanteremben a lehetőségek szerint csökkentjük a világítást, hogy jól látszódjon a lángfestés színe.
4. A csoportok a feladatlap alapján elvégzik a vizsgálatokat (**1. melléklet**).
5. Megbeszéljük a tapasztalatokat.

HÁTTÉR

Nagyon szép és látványos akkor a kísérlet, ha teljesen be lehet sötétíteni.

<https://www.youtube.com/watch?v=EvLFIxsiOII>

Ezekben a sókban mindig az adott fém(ion) adja a lángfestést.

A pirotechnikában is használják a lángfestést (pl.: tűzijáték). Meggyújtják a robbanóanyagot, ez biztosítja az égéshez és a gerjesztéshez szükséges hőt (kb. 800-1000 °C). A sókban lévő fémionok (Na, Ca, Sr, Ba, Li) a magas hőmérséklet hatására gerjesztődnek (vagyis energiát vesznek fel), amelyet azután fényenergia formájában sugároznak ki. Ez adja a tűzijáték színeit.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/T%C5%B1zij%C3%A1t%C3%A9k>

A lángfestést (lángfotometria) a vegyészek különböző anyagok kimutatására (minőségi analízis) vagy akár mennyiségének meghatározására (mennyiségi analízis) is használják.

A lámpák fényének a sokféleségéért is a különböző anyagok eltérő fénykibocsátása a felelős.

Sók és lángfestésük:

- tiszta alkohol – kék láng
- bárium-só – piszkossárga láng
- bór – zöld láng
- stroncium-só – karmazsinvörös
- kalcium-só – narancs színű láng
- lítium-só – piros láng
- nátrium-só – jellegzetes sárga láng
- réz (II) só – zöld láng
- kálium-só – bíbor színű láng

Forrás: <http://aliz-klorinda-viki.blogspot.com/2011/04/1.html>

1. melléklet: Feladatlap